

॥ १०२ ॥ सीमंतकरीव्यवस्थापिका ॥ १०३ ॥ इतिशांतिप० रा० नै० भा० एकोनसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ६९ ॥ ॥ १३ ॥ केनेति दंडनीतिसम्यक्प्रयोज्यकेनदत्तेनवर्तेतितिप्रश्नः ॥ १॥ षट्त्रिंशत् एतत्संख्याकोधर्मचर्यादिगुणगणः सचप्रत्येकैकैकगुणयोगात्षट्त्रिंशद्वैरकटुकतादिभिः संयुतः अतएवगुणोपेतः यान्युणान्धर्मदीकुर्वन्गुणंकल्याणंअवाप्नुयात्सोयंषट्त्रिंशत्कोगणस्त्वयाश्रोतव्यइत्यर्थः ॥ २ ॥ अकटुकोरागद्वेषहीनः धर्मान्सर्वीश्वरेत् १ आस्तिकः परलोककामुकः सत्त्वैहं कुर्वन्तुलोभादिना २ अदृशंसः अनिष्टुरः सन्धर्मजयेत् ३ अनुद्धतः धर्माथोवनाशयन्कामंइंद्रियप्रीतिचरेत् ४

दंडनीतिपुरस्त्यविजानन्क्षत्रियः सदा ॥ अनवाप्तंचलित्तलब्धंचपरिपालयेत् ॥ १०२ ॥ लोकस्यसीमंतकरीमर्यादालोकभाविनी ॥ सम्यङ्गीतादंडनीतिर्यथामातायथापिता ॥ १०३ ॥ यस्यांभवंतिभूतानितद्विद्विमतनुजर्षभ ॥ एषएवपरोधर्मोयद्राजादंडनीतिमान् ॥ १०४ ॥ तस्मात्कारव्यधर्मप्रजाः पालयनीतिमान् ॥ एवंततः प्रजारक्षन्स्वर्गजेतासिदुर्जय ॥ १०५ ॥ इतिश्रीमहाभारतेशांतिपर्वणिराजधर्मानुशासनपर्वणि एकोनसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ६९ ॥ ॥ १३ ॥ सुधिष्ठिरउवाच केनदत्तेनदत्तज्ञवर्तमानोमहीपतिः ॥ सुखेनार्थान्सुखोदकानिहचप्रेत्यचाप्नुयात् ॥ १ ॥ भीष्मउवाच अयंगुणानांषट्त्रिंशत्षट्त्रिंशद्गुणसंयुतः ॥ यान्गुणांस्तुगुणोपेतः कुर्वन्गुणमवाप्नुयात् ॥ २ ॥ चरेद्धर्मानकटुकोमुंचेत्त्वहंनचास्तिकः ॥ अदृशंसश्चरेदर्थचरेत्काममनुद्धतः ॥ ३ ॥ त्रियंबूयादकृपणः शूरः स्याद्विकल्थनः ॥ दातानापात्रवर्षी स्यात्प्रगल्भः स्यादनिष्टुरः ॥ ४ ॥ संदधीतनचानार्थैर्विगृह्णीयान्नबंधुभिः ॥ नाभक्तंचारयेच्चारंकुर्यात्कार्यमपीडया ॥ ५ ॥ अर्थब्रूयान्नचासत्सुगुणान्ब्रूयान्नचात्मनः ॥ आदद्यान्नचसाधुभ्योनासत्पुरुषमाश्रयेत् ॥ ६ ॥ नापरीक्ष्यनयेदंडनचमंत्रप्रकाशयेत् ॥ विसृजेन्नचलुब्धेभ्योविश्वसेन्नापकारिषु ॥ ७ ॥ अनीर्षुर्गुप्तदारः स्याच्चोक्षः स्यादघृणीनृपः ॥ स्त्रियः सेवेतनात्यर्थंमृष्टंभुंजीतनाहितं ॥ ८ ॥ अस्तव्यः पूजयन्मान्यान्गुरुंस्सेवेदमायया ॥ अर्चेद्देवानंदंभेनश्रियमिच्छेदकुत्सितां ॥ ९ ॥ सेवेतप्रणयंहित्वादक्षः स्यान्नत्वकालवित् ॥ सांत्वयेन्नचमोक्षायअनुगृह्णन्चाक्षिपेत् ॥ १० ॥ प्रहरेन्नत्वविज्ञायहत्वाशत्रून्प्रशोचयेत् ॥ क्रोधंकुर्यान्नचाकस्मान्मृदुः स्यान्नापकारिषु ॥ ११ ॥

॥ ३ ॥ अकृपणः अदीनः ५ अविकल्थनः श्लाघाहीनः ६ ७ अनिष्टुरः सदयः ८ ॥ ४ ॥ आर्यत्वंजानन्विषहंनकुर्यात् १० इतिसर्वत्रगुणोपेतोणोद्वेष्टव्यः अभक्तंअल्पानं पुष्कलान्नदश्चारांकुर्यात् ११ अपीडयन्नक्तंदद्यात् १२ ॥ ५ ॥ साधुत्वेनपरीक्ष्यार्थंप्रयोजनं ब्रूयात् १३ श्रोतारउपहसिष्यंतीतिज्ञात्वाआत्मनोगुणान्ब्रूयात् १४ १६ ॥ ६ ॥ २० ॥ ७ ॥ २१ चोक्षः शुद्धः २२ २४ ॥ ८ ॥ ९ ॥ प्रणयंनमतांहित्वाधारयित्वा हित्वेतिघातोरूपं २९ ३० नचमोक्षायफलंदित्सन्नेवसांत्वयेदित्यर्थः ३१ ३२ ॥ १० ॥ अविज्ञायशत्रुं दोषंचेतिशेषः ३३ नशोचयेत् शत्रुबंधूनांशोकंअपनुदेत् ३४ अकस्मात्कारणंविना ३५ ३६ ॥ ११ ॥